

Bryssel den 4 december 2025
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294
IND 577
MI 1010
RELEX 1625
WTO 123
COMER 183
CYBER 365
RECH 544
PROCIV 177

POLCOM 369
FDI 59
ENV 1333
ENER 649
DUAL USE 59
TELECOM 458
MAP 155
RC 56

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av
Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 3 december 2025

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2025) 945 final

Ärende: MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL
EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA
OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN
Handlingsplanen RESourceEU
Påskynda vår strategi för kritiska råmaterial för att anpassa den till nya
förhållanden

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 945 final.

Bilaga: COM(2025) 945 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.12.2025
COM(2025) 945 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Handlingsplanen RESourceEU

Påskynda vår strategi för kritiska råmaterial för att anpassa den till nya förhållanden

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Handlingsplanen RESourceEU

Påskynda vår strategi för kritiska råmaterial för att anpassa den till nya förhållanden

INLEDNING

Historien har visat att EU med tillräckligt högt satta ambitioner och rätt verktyg kan reducera även djupt rotade beroenden. Detta visades genom REPowerEU¹, som förändrade vårt energilandskap och bidrog till att fasa ut importen av rysk gas. I dag antar kommissionen handlingsplanen RESourceEU, som har ett liknande upplägg för riskminskning och diversifiering för kritiska råmaterial. RESourceEU mobiliserar en rad politiska verktyg samt privata och offentliga aktörer så att EU kollektivt kan påskynda genomförandet av sin strategi för kritiska råmaterial, minskar sina kritiska beroendeförhållanden och stärker sin ekonomiska säkerhet.

Under 2024 lade EU fram ambitiösa åtgärder i förordningen om kritiska råmaterial². Förordningen har tydliga mål för EU:s försörjningstrygghet: EU bör 2030 ha skaffat sig kapacitet att utvinna 10 %, bearbeta 40 % och återvinna 25 % av de strategiska råmaterial som konsumeras i EU³. Samtidigt bör EU diversifiera sin försörjning så att man inte är beroende av ett enskilt land för mer än 65 % av efterfrågan. Även om inriktningen är tydlig är det viktigt att vi påskyndar våra framsteg mot detta mål.

Kritiska råmaterial är avgörande för EU:s konkurrenskraft, omställningen till ren energi, den digitala omställningen, försvars- och flyg- och rymdindustrin samt livsmedelstryggheten. För de flesta kritiska råmaterial (bl.a. 26 råmaterial av relevans för energiomställningen) är EU dock alltför beroende av import från länder utanför EU. Kina har etablerat en dominerande ställning i den globala produktionskapaciteten i alla länkar i värdekedjan, från utvinning till metallproduktion och tillverkning av magneter⁴. Denna starka ställning skapar beroenden för EU och andra partnerländer, som i allt högre grad används som vapen för geopolitiska ändamål och kan påverka tillverkningsindustrin i EU avsevärt. En kris i försörjningen av kritiska råmaterial är ett mycket påtagligt och överhängande hot mot EU.

(¹) https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowereu-3-years_sv.

(²) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020.

(³) Strategiska råmaterial är en delmängd av kritiska råmaterial som definieras i förordningen om kritiska råmaterial och används i strategisk teknik för den digitala och gröna omställningen samt i försvars- och flyg- och rymdindustrin. Kritiska råmaterial och strategiska råmaterial är förtecknade i bilagorna I och II till förordningen om kritiska råmaterial.

(⁴) Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. m.fl., *Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the EU*, Black, C. (red.), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594>, JRC141759.

Den ökande efterfrågan på kritiska råmaterial driver på en geopolitisk kapplöpning om resurserna. Kina agerar längs med hela leveranskedjan och utnyttjar sitt marknadsinflytande inom kritiska råmaterial för att stadigt öka sin dominans i viktiga värdekedjor i senare led (t.ex. batterier, elfordon och vindturbiner). Detta uppnås genom en blandning av icke marknadsmässiga ekonomiska strategier och metoder, inbegripet subventioner längs med hela värdekedjan, som bidrar till att bygga ut den inhemska produktionen, skapa överkapacitet, använda oseriösa leveransmetoder och underprissättning, tvinga fram tekniköverföring och investera för att kontrollera värdekedjorna i tredjeländer.

De senaste tre åren har Kina dessutom vidtagit en rad exportkontrollåtgärder som omfattar kritiska råmaterial som grafit, gallium, volfram, vismut, germanium och sällsynta jordartsmetaller men även slutprodukter som batterier och utrustning för bearbetning av sällsynta jordartsmetaller. De restriktioner som infördes den 9 oktober 2025 omfattar exterritoriella kontroller av alla industri- och försvarsprodukter som innehåller vissa kritiska råmaterial. Att de sköts upp ett år innebär endast en tillfällig och begränsad lättnad. EU:s industriaktörer påverkas fortfarande av andra åtgärder som fortfarande är i kraft och som orsakar administrativa blockeringar och leveransförseningar. Europeiska bil- och maskintillverkare och tillverkare av medicintekniska produkter har bråda dagar att trygga sina leveranser av permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller. Med få alternativ på marknaden måste de ofta vänta, utan att veta när licenserna kommer att godkännas, och åläggs att tillhandahålla känslig affärsinformation.

Detta riskerar att leda till produktionsneddragningar och i förlängningen till fabriksnedläggningar och uppsägningar, samtidigt som EU:s mål för ekonomisk säkerhet, långsiktig konkurrenskraft och omställning motverkas. Kritiska beroenden för vissa kritiska råmaterial riskerar också att hämma EU:s förmåga att uppnå sina försvarsberedskapsmål för 2030 och att stödja Ukraina militärt, vilket utgör en direkt säkerhetsrisk och undergräver målen i det europeiska meddelandet om ekonomisk säkerhet⁵. Att säkerställa resiliensen i dessa strategiska leveranskedjor, skydda dem från extern inblandning och förhindra att riskabla beroenden uppstår är också ett av de viktigaste målen för den ekonomiska säkerheten. Andra globala aktörer har agerat för att hantera sina beroenden, t.ex. USA, som startar projekt för kritiska råmaterial med offtakeavtal och partnerskap med partnerländer.

Det krävs ett enhetligt Team Europe-upplägg för kraftfullare och snabbare åtgärder i EU, eftersom marknadskrafterna inte på egen hand kan åstadkomma den nödvändiga diversifieringen. På grund av ojämlika spelregler är det ofta dyrare att producera i EU än på andra håll: exempelvis kan permanentmagneter vara tre gånger dyrare att tillverka. Detta har en rad olika orsaker som energipriser och strängare regler. Dessutom skapar direkt marknadsmanipulation av de etablerade aktörerna prisinstabilitet och undergräver lönsamheten i europeiska projekt för kritiska råmaterial. Detta avskräcker europeiska industrier i senare led från att ingå långsiktiga inköpsavtal med leverantörer i EU. EU måste ta itu med de svårigheter som nya aktörer står inför på en starkt koncentrerad marknad, särskilt när andra aktörer använder sig av planekonomiska metoder och beteenden som motiveras av geopolitiska eller andra icke-ekonomiska intressen.

Kommissionen antar därför **handlingsplanen RESourceEU** för att påskynda uppnåendet av målen i förordningen om kritiska råmaterial, bevara och utöka EU:s produktion av primära och sekundära kritiska råmaterial, stärka EU:s resiliens mot försörjningsstörningar

⁽⁵⁾ COM(2025) 977 final.

och staka ut vägen mot snabbare diversifiering av försörjningskedjorna för kritiska råmaterial. Handlingsplanen RESourceEU kompletterar därmed andra åtgärder för att främja unionens mål för ekonomisk säkerhet, som en del av strategin i meddelandet om ekonomisk säkerhet, och bidrar till målen i meddelandet om given för en ren industri⁶.

Handlingsplanen kan visserligen stödja alla kritiska råmaterial men är först och främst inriktad på att stärka värdekedjorna för permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller, batteriråmaterial och försvarsrelaterade råmaterial, med tanke på deras strategiska betydelse för EU:s mål för konkurrenskraft, omställning och försvarsberedskap. Därför innehåller handlingsplanen åtgärder för att påskynda utbyggnaden av projekt för kritiska råmaterial som kan inledas 2029 och tidigare. När dessa projekt väl har mognat och är i full drift kan de avsevärt bidra till att minska EU:s beroenden och driva resten av värdekedjan framåt, vilket bidrar till en konkurrenskraftig industri för kritiska råmaterial i Europa och till samtliga nuvarande och framtida strategiska projekt för kritiska råmaterial. Cirkularitet är en central möjliggörande faktor för denna strävan, som drivs av stödet till materialåtervinningsprojekt och rättsliga incitament för återvinning av råmaterial.

1. TRYGGAD FÖRSÖRJNING MED EUROPEISKA CENTRUMET FÖR KRITISKA RÅMATERIAL

Utmaningen med kritiska råmaterial kräver strategisk övervakning och ett långsiktigt europeiskt strukturellt svar för att nå målen för förordningen om kritiska råmaterial och RESourceEU.

Genom att ta lärdom av Japans organisation för metall- och energitrygghet (Jogmec) avser kommissionen att under 2026 inrätta ett europeiskt centrum för kritiska råmaterial (*centrumet*) med uppdraget att bidra till att säkra den europeiska industrins tillgång till kritiska råmaterial. Centrumet ska systematiskt inhämta underrättelser om värdekedjan för kritiska råmaterial och om primär- och sekundärmarknader, som underlag för europeiska och nationella insatser för investeringar, lagring och gemensamma inköp.

Med hjälp av underrättelserna ska centrumet spela en central roll för att styra åtgärder och finansiering, på både EU-nivå och nationell nivå längs EU:s försörjningskedja för kritiska råmaterial, särskilt i strategiska projekt, med finansieringsinstrument som är anpassade till projektens behov i form av bl.a. lån, garantier och eget kapital, i samverkan med offentliga och privata finansinstitut och medlemsstaternas fonder för kritiska råmaterial. Centrumet ska i egenskap av portföljförvaltare bedriva både inhemsk och global verksamhet för att bygga upp en diversifierad, hållbar och säker primär och sekundär värdekedja för kritiska råmaterial. Centrumet ska också övervaka projekt under hela utvecklingscykeln och verksamheten för att säkerställa att de snabbt expanderar och fortsätter att vara verksamma i EU och i betrodda partnerländer.

Centrumet är tänkt att fungera som ett skydd för att stödja EU:s långsiktiga konkurrenskraft och den inre marknadens resiliens genom att underlätta strategisk lagring av primära och sekundära kritiska råmaterial, i samordning med EU:s näringsliv och medlemsstaterna. För att säkerställa projektens bärkraft och utveckla lagringen ska centrumet få befogenhet att genomföra gemensamma inköp och matcha tillgång och efterfrågan. Centrumet ska också prioritera inköp av kritiska råmaterial av betydelse för

⁽⁶⁾ COM(2025) 85 final.

unionens strategiska sektorer, som flyg- och rymdindustrin och försvarsindustrin, och samtidigt säkerställa samstämmighet och komplementaritet med medlemsstaternas och näringslivets egen lagerhållning.

Centrumet ska inleda verksamheten 2026 med utgångspunkt i mekanismerna i förordningen om kritiska råmaterial och RESourceEU. Kommissionen avser också att föreslå lagstiftning under andra kvartalet 2026 för att förse centrumet med de verktyg som krävs för att genomföra all planerad verksamhet i ett andra skede.

2. FRÄMJA OCH PÅSKYNYDA PRIORITERADE PROJEKT

Att kartlägga och stödja relevanta projekt är en förutsättning för framväxten av en europeisk försörjningskedja för kritiska råmaterial och för att diversifiera EU:s försörjning. Kommissionen har redan godkänt 60 strategiska projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial, varav 13 projekt i länder utanför EU⁷. Av dessa strategiska projekt och andra projekt för kritiska råmaterial kan vissa sättas igång i omedelbar närtid för att hjälpa EU att minska beroendet av ett enskilt ursprungsland med 30–50 % fram till 2029 för värdekedjor för batterier, sällsynta jordartsmetaller och försvarsrelaterade råmaterial⁸. För att komma upp i den nödvändiga produktionskapaciteten måste projekten mobilisera omkring 2,15 miljarder euro för att täcka de beräknade finansiella behoven för kapital- och driftskostnader. Det låter sig inte göras utan offentliga ingripanden för att minska projektrisken och mobilisera de betydande privata investeringar som krävs.

Riskminskningsverktyg behöver därför sättas in, och flaskhalsar i lagstiftningen måste undanröjas för att påskynda produktionsstarten för sådana relevanta projekt. De projekten skulle annars förbli underfinansierade på grund av investerarnas ovilja att binda sig i långsiktig och komplex verksamhet och på grund av nedströmsindustrins begränsade intresse av offtake-avtal.

2.1. Skapa ett centrum för finansiering av kritiska råmaterial för att påskynda projekt för kritiska råmaterial i EU och i partnerländerna

Kommissionen, medlemsstaterna och offentliga och privata finansinstitut har redan åtagit sig att stödja de strategiska projekt som valdes ut tidigare 2025 enligt förordningen om kritiska råmaterial. Att främja utvecklingen av en europeisk värdekedja för kritiska råmaterial kräver också tillräckligt med privat kapital från EU. Därför får spar- och investeringsunionen en avgörande roll för att underlätta EU-företagens tillgång till privat finansiering i varje skede av livscykeln.

Det finns en rad EU-finansieringsprogram som stöder värdekedjan för kritiska råmaterial. I **innovationsfondens** ansökningsomgång 2024 tilldelades fem projekt för kritiska råmaterial 376 miljoner euro, däribland det strategiska Polvolt-projektet som ska bygga en anläggning för utsläppsnål återvinning av batteriråmaterial i Polen. Dessutom har flera projekt inom innovationsfonden fått Step-stämpeln som ska underlätta nationell finansiering. **Fonden för en rättvis omställning** har bidragit med 18,7 miljoner euro till Neo Performances projekt för magneter av sällsynta jordartsmetaller i Estland.

(7) https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_sv.

(8) Skattningar baserade på aviserad planerad produktionskapacitet.

Europeiska investeringsbanken (EIB) åtar sig som ett led i sitt nya initiativ för kritiska råmaterial att tillhandahålla upp till 2 miljarder euro i finansiering per år för projekt som rör kritiska råmaterial i form av lån, riskkapitallån och privata medel⁹. Hittills har EIB gett finansiering till de strategiska projekten UpCatalyst (bearbetning av grafit) och Keliber (utvinning och bearbetning av litium) genom låneavtal, som också fått stöd av InvestEU. EIB har infört särskilt rådgivningsstöd för kritiska råmaterial för att hjälpa projekt för kritiska råmaterial att bli mer tillförlitliga genom tekniskt stöd och vägledning om hur projekt kan läggas upp för att attrahera investeringar.

Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) har med stöd av kommissionen startat en facilitet för att mobilisera 100 miljoner euro i investeringar i eget kapital i projekt för prospektering efter kritiska råmaterial¹⁰. EBRD har också investerat i aktiekapital för omkring 6 miljoner euro i det strategiska projektet EuroManganese i Tjeckien¹¹ och 3,6 miljoner euro i det strategiska projektet Sarytogan Graphite i Kazakstan¹². **Riskminskningsfinansiering på EU-nivå är avgörande för att stödja utvecklingen av en EU-värdekedja för kritiska råmaterial, men ytterligare insatser krävs med en konkret resultat- och projektinriktad strategi.** Som utgångspunkt tänker kommissionen samordna dagens splittrade finansieringskällor för kritiska råmaterial samt de olika berörda aktörerna. Kommissionen avser att öka samstämmigheten mellan bland annat forskningsfinansiering, expansionsfinansiering och bidragsförvaltning. Kommissionen avser också att verka för att undvika oförenligheter mellan instrument för inre och yttre åtgärder och främja alla projekt som är relevanta för EU och säkerställa en strategi för värdekedjan för projekt för kritiska råmaterial, med beaktande av bidraget från små och medelstora företag.

Kommissionen avser att inrätta ett nav för finansiering av kritiska råmaterial för att strategiskt samordna finansieringsstödet, ge tekniskt stöd till de projektansvariga och de nationella förvaltningarna och påskynda projektutvecklingen. Finansieringsnavet sammanför olika verksamheter för att ge stöd till relevanta projekt längs med värdekedjan, särskilt inom materialåtervinning, och olika nivåer av teknisk mognad (från innovation till marknads lansering):

- **InvestEU** tillhandahåller kritisk riskminskningskapacitet för projekt för kritiska råmaterial längs med värdekedjan. Kommissionen räknar med att mobilisera omkring 2 miljarder euro i ytterligare investeringar med anknytning till kritiska råmaterial 2026–2027, bland annat genom medelstillskottet i InvestEU-omnibuspaketet.
- Dessutom stöder **innovationsfonden** innovativa projekt längs värdekedjan för kritiska råmaterial: ansökningsomgången 2025 ska avsätta 1 miljard euro till tillverkning av ren teknik med stark tonvikt på stärkta värdekedjor för kritiska råmaterial för ren teknik i EU, t.ex. för permanentmagneter och batterier av sällsynta jordartsmetaller.

⁽⁹⁾ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>

⁽¹⁰⁾ [EBRD and EU to mobilise up to €100 million for critical raw materials investments](#)

⁽¹¹⁾ [Euro Manganese equity|. We invest in changing lives](#)

⁽¹²⁾ [AsxDownload.aspx](#)

- **Battery Booster**, som har ett ramanslag på 1,8 miljarder euro, ska utformas för att finansiera projekt för kritiska råmaterial som är avgörande för batterivärdekedjan, särskilt litium, kobolt, nickel, mangan och grafit, med upp till 300 miljoner euro.
- Med tanke på betydelsen för försvarsindustrin tänker kommissionen samarbeta med medlemsstaterna för att prioritera kritiska råmaterial i reglerna för försörjningstrygghet och finansieringsprioriteringarna för det nya **programmet för europeisk försvarsindustri**¹³.

Kommissionen avser att 2026 lägga fram en ny strategi för projektfinansiering, som fokuserar på att öka den långsiktiga bärkraften hos projekt för kritiska råmaterial genom att stimulera och säkra utnyttjandet av dem i EU. Strategin ska öka EU:s efterfrågan på diversifierade och resilienta försörjningskedjor för kritiska råmaterial.

Under 2026 ska minst 700 miljoner euro göras tillgängliga från **innovationsfonden** i ansökningsomgången för tillverkning av ren teknik och försörjningskedjor för kritiska råmaterial. Den här ansökningsomgången omfattar både projekt för ren teknik och projekt för kritiska råmaterial, och kommissionen avser att främja en integrerad strategi genom att prioritera tillverkningsprojekt för ren teknik och anskaffning av kritiska råmaterial genom inhemska offtake-avtal eller från andra diversifierade källor i pålitliga partnerländer. Om projektansvariga visar att det inte är genomförbart kommer det att krävas en plan för snabb diversifiering av försörjningen med kritiska råmaterial. Medlemsstaterna uppmanas att bidra med finansiering till ansökningsomgången i form av bidrag som en tjänst, i överensstämmelse med statsstödsreglerna.

Dessutom ska kommissionen samarbeta med medlemsstaterna och berörda finansinstitut för att utforma riskreducerande finansieringsinstrument, som differenskontrakt, för att ge ytterligare incitament till sådana offtake-avtal.

Som sägs i meddelandet om EU:s ekonomiska säkerhet är det viktigt att alla projekt som får stöd fortsätter att bidra till försörjningstryggheten. Kommissionen kommer att samarbeta med EIB och EBRD för att fastställa stränga villkor så att projekt för kritiska råmaterial som stöds av EU-medel får genomslag på sina avsedda marknader.

Centrumet för kritiska råmaterial ska spela en central roll för att övervaka och stödja projektutveckling och projektimplementering och **samordna verksamheten vid centrumet för finansiering av kritiska råmaterial.**

Som ett inslag i ett Team Europe-upplägg torde EU mobilisera totalt 3 miljarder euro i EU-medel inom de närmaste tolv månaderna till direkt stöd för värdekedjan för kritiska råmaterial.

2.2. Ta vara på medlemsstaternas och regionernas kapacitet

Utmaningens storlek kräver en helhetsstrategi som maximerar synergieffekterna mellan EU-stöd och medel från de nationella och lokala förvaltningarna. Frankrike, Tyskland, Italien och Nederländerna har inrättat **nationella fonder för kritiska råmaterial**, medan andra arbetar på liknande åtgärder. Medlemsstaterna uppmanas att utnyttja sina inhemska fonder för kritiska råmaterial för att snabbt genomföra projekt som bidrar till resiliensen i EU:s värdekedja. Medlemsstaterna uppmanas därför att ta vara på

(13) https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_sv

alla möjligheter att ge stöd till projekt, särskilt enligt statliga stödordningar som godkänts enligt statsstödsreglerna i given för en ren industri. I samband med halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen uppmuntrar kommissionen medlemsstaterna och regionerna att styra medel på upp till 1 miljarder euro till strategiska projekt som valts ut enligt förordningen om kritiska råmaterial. Medel omfördelas redan nu till investeringar som bidrar till målen för den **europiska plattformen för strategisk teknik** (Step), som omfattar värdekedjor för kritiska råmaterial¹⁴.

Samtidigt uppmuntras medlemsstaterna att använda ekonomiskt stöd till lagring av råmaterial för att förbättra tillgången till försvarsprodukter enligt förordningen om **säkerhetsaktion för Europa (Safe)**¹⁵. De medlemsstater som också är med i Nato kan utgå från förklaringen från toppmötet i Haag för att styra medel till försvarsrelevanta projekt för kritiska råmaterial som en del av åtagandet att 1,5 % av BNP ska gå till att stärka säkerheten¹⁶.

Det är viktigt att samarbetet och samordningen fortsätter mellan EU och medlemsstaterna för att maximera effekterna av offentliga insatser. Därför avser kommissionen att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna och finansinstituten för att samordna införandet av finansieringsinstrument för kritiska råmaterial i **nämnden för kritiska råmaterial**.

2.3. Internationella partnerskap för konkreta projekt

Internationella partnerskap om råmaterial ger konkreta resultat för EU och partnerländerna. Bilateralt genomförs projekt, investeringar och samarbetsprogram inom partnerskapens ram. Tillsammans med sina 15 partnerländer har kommissionen tagit fram en förteckning med 60 projekt av direkt relevans för EU¹⁷. Importen av kritiska råmaterial från Kanada, Kazakstan, Grönland, Chile och Namibia har ökat både i volym och värde de senaste åren¹⁸.

De nya förhållandena i världen kräver dock en mer praktisk inställning till strategiska partnerskap och multilaterala initiativ. I en projektinriktad strategi avser kommissionen att tillhandahålla en verktygslåda för att stödja projekt i olika utvecklingskedan och se till att de skapar högt lokalt mervärde och andra socioekonomiska fördelar. För det första avser kommissionen att inom ramen för Horisont Europa 2021–2027 starta ett medfinansierat europeiskt partnerskap bestående av medlemsstater och tredjeländer för forsknings- och innovationsprojekt längs hela värdekedjan för kritiska råmaterial med en budget på uppskattningsvis 300 miljoner euro¹⁹. För det andra ska finansieringsinstrumenten inom Global Gateway stödja strategiska projekt och andra relevanta projekt utanför EU och säkerställa att leveranserna styrs till mottagare i EU, exempelvis Greenland Resources projekt Malmbjerg molybden.

⁽¹⁴⁾ https://strategic-technologies.europa.eu/index_sv

⁽¹⁵⁾ Rådets förordning (EU) 2025/1106 av den 27 maj 2025 om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) genom förstärkning av den europeiska försvarsindustrin.

⁽¹⁶⁾ [Förklaring från toppmötet i Haag | Natos officiella text](#)

⁽¹⁷⁾ Argentina, Australien, Chile, Demokratiska republiken Kongo, Grönland, Kazakstan, Kanada, Namibia, Norge, Rwanda, Serbien, Sydafrika, Ukraina, Uzbekistan och Zambia.

⁽¹⁸⁾ Exempelvis har importen av kritiska råmaterial från Kazakstan ökat både i volym (från 32 153,3 ton till 673 982,9 ton) och värde (från 188 miljoner euro till 662 miljoner euro) åren 2000–2024. För Kanada ökade EU:s totala import av vissa kritiska råmaterial mellan perioden före frihandelsavtalet med Kanada (Ceta, 2012–2016) och perioden därefter (2017–2023). EU:s import av litium ökade med 11 %, grafit med 33 %, mangan med 28 % och sällsynta jordartsmetaller med 24 %.

⁽¹⁹⁾ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64

Garantiinstrumentet i Europeiska fonden för hållbar utveckling+ (EFHU+) ska användas för att attrahera offentligt och privat kapital till kritiska råmaterial i komplexa sammanhang med hög risk. För det tredje ska EIB:s arbetsgrupp för kritiska råmaterial och kommissionens facilitet för kritiska råmaterial tillhandahålla tekniskt stöd och stödja lovande projekt för att uppnå lönsamhet. Mer mogna projekt kan sedan få stöd i form av garantier eller blandfinansieringsinstrument från EFHU+.

Dessutom bör EU sätta in alla sina diplomatiska och ekonomiska verktyg för att underlätta ett snabbt tecknande av avtal mellan europeiska och utomeuropeiska företag längs värdekedjan för råmaterial.

2.4. Snabbare genomförande av projekt

Kommissionen verkar för EU-relevanta projekts långsiktiga bärkraft genom att effektivisera och förenkla tillståndsförfarandet.

Förordningen om kritiska råmaterial är ett första svar på osäkerheter i **tillståndsgivningen** genom att medlemsstaterna måste hålla strikta tidsfrister för tillståndsgivning för strategiska projekt (27 månader för utvinningsprojekt och 15 månader för förädlings- och återvinningsprojekt) och ska inrätta en eller flera gemensamma kontaktpunkter för att samordna tillståndsprocessen. De medlemsstater som ännu inte har inrättat sina **gemensamma kontaktpunkter** bör göra det omedelbart, och alla medlemsstater bör förse sina förvaltningar med de resurser som krävs för att hålla tidsfristerna för tillståndsgivning enligt förordningen om kritiska råmaterial. Om det inte finns någon utsedd gemensam kontaktpunkt, särskilt för projekt som utsetts till strategiska som kopparutvinningen i Rovina i Rumänien, kan inte tillståndsförfarandena påskyndas.

Kommissionen håller på att se över och anpassa sina regler för att undanröja flaskhalsar i lagstiftningen och frigöra potentialen i inhemsk produktion och materialåtervinning.

Till att börja med avser kommissionen att lägga fram ett förslag om snabbare miljötillstånd, med bestämmelser om snabbare tillståndsgivning för projekt för kritiska råmaterial.

För att öka samverkansfördelarna och komplementariteten mellan strategin för vattenresiliens och akten om kritiska råmaterial avser **kommissionen dessutom att under första kvartalet 2026 utfärda en vägledning för ett enklare och mer harmoniserat genomförande i medlemsstaterna av EU-lagstiftningen om miljötillstånd, inbegripet i gruvnäringen**. Vägledningen klargör bl.a. efterlevnaden av miljökvalitetsnormer inom vattenförekomster som helhet och ska främja enklare och snabbare efterlevnad. Vägledningen bekräftar också att lagstiftningen gör det möjligt att ta hänsyn till naturliga bakgrundskoncentrationer vid bedömningen av ytvattnets kemiska status.

Utöver vägledningen avser kommissionen att **senast andra kvartalet 2026 se över och revidera vattenramdirektivet** på grundval av de berörda parternas synpunkter och medlemsstaternas erfarenheter, med särskild hänsyn tagen till förenkling och eventuella flaskhalsar, i syfte att främja cirkularitet och tillgång till kritiska råmaterial i EU utan att göra avkall på skyddet av miljö och människors hälsa.

Kommissionen har också för avsikt att ta hänsyn till de särskilda villkoren för utvinnings-, återvinnings- och förädlingsbranscherna under den aviserade översynen av förordningen

om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)²⁰ och under genomförandet och eventuella översyner av direktivet om carcinogener, mutagener och reproduktionstoxiska ämnen, och samtidigt upprätthålla starkast möjliga skydd för arbetstagare, hälsa och miljö²¹.

Förutom tillståndsgivning kräver verksamheter med kritiska råmaterial möjliggörande ramvillkor. Kommissionen har inlett ett projekt för att stödja fördelaktigt **industriellt samarbete längs värdekedjan för kritiska råmaterial**, inbegripet samarbete mellan små och medelstora företag, i enlighet med konkurrenslagstiftningen. Kommissionen är också beredd att ge vägledning till företag som deltar i effektivitetsfrämjande industriella samarbetsprojekt.

Slutligen agerar EU också för att tillgodose behovet av humankapital för kritiska råmaterial genom ett nytt storskaligt kompetenspartnerskap för kritiska råmaterial ²²och en råmaterialakademi²³ som ska främja kompetens av betydelse för arbetskraften i leveranskedjorna för kritiska råmaterial.

Främja och påskynda prioriterade projekt
Kommissionen har för avsikt att inrätta ett övergripande finansieringsnav för kritiska råmaterial för att minska riskerna med projekt för kritiska råmaterial genom en rad EU-instrument, däribland InvestEU, Innovationsfonden, Battery Booster och programmet för europeisk försvarsindustri. Målet är att få fram 3 miljarder euro inom de närmaste tolv månaderna.
Kommissionen, medlemsstaterna och partnerländerna vill göra de strategiska partnerskapen mer operativa genom att påskynda stödet till projekt i tredjeländer i form av tekniskt bistånd, garantier och blandfinansieringsinstrument som stöds av EU:s diplomatiska och ekonomiska verktyg.
För att ge RESourceEU en rivstart frigör kommissionen och EIB i dag ekonomiskt stöd till två projekt för kritiska råmaterial som snabbt ska ge resultat för EU:s behov: Greenland Resources projekt Malmbjerg molybden för försörjningstrygghet i försvarssektorn och Vulcans strategiska litiumprojekt i Tyskland för försörjningen av batteriråmaterial. Projektet har säkrat 250 miljoner euro i stöd från Europeiska investeringsbanken.
Kommissionen tänker föreslå justeringar av EU:s regelverk för tillståndsgivning för att förbättra ramvillkoren och hjälpa projekt för kritiska råmaterial att tas i drift snabbare.
Senast första kvartalet 2026 ska kommissionen lägga fram vägledning om vattenramdirektivet och senast andra kvartalet 2026 ska kommissionen se över och ändra det.

3. FRIGÖRA CIRKULARITETS- OCH INNOVATIONSPOTENTIALEN

3.1. Behålla kritiska råmaterial i EU och återvinna tillgängliga resurser

Återvinning av kritiska råmaterial är en förutsättning för att öka EU:s produktionskapacitet. I dag insamlas dock i genomsnitt 40 % av uttjänta produkter i EU,

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG av den 29 april 2004 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen i arbetet.

⁽²²⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en.

⁽²³⁾ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>.

och mindre än 1 % av sällsynta jordartsmetaller återvinns²⁴. Med andra ord finns det ett flöde av skrot av permanentmagneter och uttjänta produkter som lämnar EU, förblir oanvända eller i värsta fall hamnar på tippen. Med rätt insatsvaror och incitament kan återvinningsföretag för sällsynta jordartsmetaller i EU, som Carester och Solvay i Frankrike och Inspire i Italien, expandera verksamheten och bidra till produktionen av 3 800 ton permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller de närmaste åren, dvs. omkring 20 % av dagens efterfrågan.

Därför avser kommissionen att senast andra kvartalet 2026 lägga fram förslag om begränsningar av utförsel från EU av skrot och avfall av permanentmagneter, på grundval av en grundlig bedömning och under hänsynstagande till internationella skyldigheter och partnerskap med länder utanför EU. Hotet om brist på sådana sällsynta jordartsmetaller som krävs för permanentmagneter kräver särskilda åtgärder för att trygga tillgången till nödvändiga insatsvaror, i linje med EU:s produktions- och expansionskapacitet. Här ingår att utveckla ett undernummer på EU-nivå i Kombinerade nomenklaturen och Europeiska avfallskatalogen för att identifiera och övervaka flöden av permanentmagneter och uttjänta produkter som innehåller dem. Åtgärderna måste kompletteras med ett förstärkt genomförande från medlemsstaternas sida mot olagliga flöden vid de yttre gränserna.

Med genomförandeakten om märkning till batteriförordningen **tänker kommissionen se till att batteriråmaterial lättare kan återvinnas**. För batterier förutsätter återvinning också tillgång till svart massa, vilket fortfarande är ett problem för den europeiska industrin. Gemensamma forskningscentrumet uppskattar att EU kan behandla omkring 50–65 % av den svarta massa som produceras i EU, vilket motsvarar upp till 1 miljoner nya batteripaket för elfordon per år. Denna kapacitet är dock fortfarande till stor del underutnyttjad och en betydande andel av Europas svarta massa exporteras fortfarande till Asien för slutligt omhändertagande. För att minska denna risk ska förbrukade litiumjonbatterier och svart massa, enligt ett beslut i mars 2025, klassificeras som farligt avfall från och med september 2026²⁵. Detta innebär att export till länder utanför OECD är förbjuden efter det datumet. Kommissionen kommer att verka för att effektivt genomföra förbudet och hindra kringgående, och kommer vid behov att lägga fram åtgärder för att ytterligare begränsa export av svart massa. Detta innebär att projekt som återvinner batteriråmaterial, t.ex. Hydromet i Finland, får tillgång till ytterligare svart massa för verksamheten.

Dessutom kommer under våren 2026 kommissionen att föreslå riktade åtgärder för aluminiumskrot för att ta itu med global obalans, upprätthålla aluminiumindustrins konkurrenskraft och nå resultat med handlingsplanen för stål och metall. Initiativet bygger på den övervakning av skrotflöden från EU som kommissionen inledde i juli 2025 och ska bidra till att europeiska smältverk och återvinningsföretag får tillräcklig tillgång till viktiga råmaterial. Efter ytterligare övervakning kommer liknande insatser att övervägas för kopparskrot, om det visar sig nödvändigt.

För att hantera det totala flödet av avfall av kritiska råmaterial avser kommissionen att möjliggöra effektiva transporter av avfall av kritiska råmaterial och returråvaror

(²⁴) Mc Govern, L., Tapoglou, E. och Georgakaki, A., *Material streams from wind energy decommissioning to 2050*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924>, JRC139814.

(²⁵) Kommissionens delegerade beslut (EU) 2025/934 av den 5 mars 2025 om ändring av beslut 2000/532/EG vad gäller en uppdatering av förteckningen över avfall i samband med batterirelaterat avfall.

inom EU med hjälp av förordningen om transport av avfall, bl.a. genom övergång till digitala förfaranden och en eventuell ”grönlistning” av specifika avfallsflöden för återvinning i EU¹⁸. Dessutom tänker kommissionen täppa till de kryphål som för närvarande leder till export till tredjeländer av koppar- och aluminiumskrot som bedrägligt deklarerats som produkter¹⁹.

3.2. Incitament för återvinning av kritiska råmaterial

Kommissionen uppmuntrar återvinning av produkter som innehåller kritiska råmaterial. Redan genom förordningen om kritiska råmaterial har märkningskrav för permanentmagneter införts för att förbättra återvinningen. Med utgångspunkt i detta föreslår kommissionen en ändring av förordningen om kritiska råmaterial för att **utöka förteckningen över produkter** med permanentmagneter som måste märkas för att ge återvinningsföretagen information.

Ytterligare åtgärder behövs också för att återvunnet material förs tillbaka in i värdekedjan och att returråvaror faktiskt används i nya produkter. Förordningen om kritiska råmaterial är inriktad på avfall efter konsumentledet för att uppmuntra utvecklingen av insamling i slutet av livscykeln och marknader för returråvaror i EU. Däremot ingår inte avfall före konsumentledet i beräkningen av återvunnet innehåll, även om det avfallet vanligtvis är renare, enklare och mer kostnadseffektivt att återvinna. Att ta med avfall före konsumentledet som uppstår under tillverkningen skulle förbättra resurseffektiviteten i närtid och komplettera återvinningen av avfall efter konsumentledet, vilket fortfarande är avgörande för att bygga upp verkliga cirkularitets- och materialåtervinningssystem. Kommissionen föreslår därför i dag en ändring av förordningen om kritiska råmaterial för att kräva att **återvunnet innehåll som härrör från avfall före och efter konsumentledet** deklarerats. På grundval av den information som samlas in bör kommissionen också fastställa minimiandelar av kritiska råmaterial som återvunnits från inhemskt avfall före och efter konsumentledet och som ska användas i permanentmagneter i produkter. Åtgärden stöder också återvinningskapaciteten inom EU och skapar incitament för projekt som MagReesource i Frankrike.

Utöver permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller krävs ytterligare insatser för att öka återvinningen av kritiska råmaterial från elavfall. Översynen av direktivet om avfall från elektriska eller elektroniska produkter, som ingår i förslaget till rättsakt om den cirkulära ekonomin, omfattar åtgärder för att förbättra insamlingen av uttjänta elektriska och elektroniska produkter och förbättra återvinningen av kritiska råmaterial. Dessutom ingår ett förslag om förbättrad slutbehandling av elektrisk och elektronisk utrustning för att bevara komponenter som är rika på kritiska råmaterial. Om parlamentet och rådet godkänner det, kommer översynen av direktivet om uttjänta fordon också att göra det möjligt att återvinna kritiska råmaterial från bilar.

På samma sätt krävs ytterligare insatser för att minska det kritiska beroendet av gödselmedel i Europa, som ibland utgår från kritiska råmaterial, genom återvinning och genom stimulans av den inhemska produktionen av gödselmedel.

3.3. Stimulera innovation för att möjliggöra ersättning och effektivitet

Kommissionen stöder forskning och innovation (FoI) för att förbättra utvinnings-, bearbetnings- och återvinningstekniken för kritiska råmaterial samt för att ersätta kritiska råmaterial med innovativa avancerade material, avancerad tillverkning och alternativa lösningar. Kommissionen har inom Horisont Europa anslagit 700 miljoner euro de senaste fem åren till utveckling av FoI-projekt om värdekedjan för kritiska råmaterial,

varav tjugo bidrog till teknik för strategiska projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial, t.ex. Barroso-, Emili- och Keliber-litium-projekten.

För att öka denna potential för ersättning och effektivitet har kommissionen för avsikt att utlysa särskilda ansökningsomgångar i Horisont Europa på 593 miljoner euro inom arbetsprogrammet för 2026–2027 för att stödja optimerad resursanvändning i en cirkulär ekonomi och i nya produktionsprocesser.

Europeiska innovationsrådet (EIC) ska tillhandahålla ytterligare 100 miljoner euro i blandfinansieringsstöd genom två utmaningar i EIC Accelerator, en utmaning på 50 miljoner euro för att främja den europeiska värdekedjan för kritiska råmaterial och en på 50 miljoner euro för avancerade material för förnybar energi och energilagringssystem.

Europeiska försvarsfonden ska också tas i anspråk för att öka konkurrenskraften och innovationen i den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen genom stöd till användning av alternativ till kritiska råmaterial i försvarsprodukter och försvarsteknik.

Europeiska kommissionen avser att genom det gemensamma europeiska forumet för viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse stödja medlemsstaternas genomförande av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse för att främja innovation och den första industriella användningen av kritiska råmaterial för anskaffning, bearbetning och återvinning. Kommissionen tänker också genom stödcentrumet för utformning av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse stödja slutförandet av ett sådant projekt om cirkulära avancerade material.

Samtidigt har kommissionen för avsikt att påskynda utvecklingen och spridningen av substitut för kritiska råmaterial med avancerad materialinnovation enligt **förordningen om avancerade material**.

Åtgärder för att frigöra cirkularitets- och innovationspotential i EU
Senast andra kvartalet 2026 avser kommissionen att föreslå exportrestriktioner för skrot av permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller. Senast andra kvartalet 2026 tänker kommissionen också föreslå riktade åtgärder för aluminiumskrot. Liknande åtgärder ska övervägas för kopparskrot, efter ytterligare övervakning.
Som ett inslag i RESourceEU föreslår kommissionen att förordningen om kritiska råmaterial ska ändras för att göra permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller mer återvinnbara.
Senast tredje kvartalet 2026 tänker kommissionen föreslå åtgärder för att öka återvinningen av kritiska råmaterial i rättsakten om den cirkulära ekonomin, bland annat från elavfall.
Senast andra kvartalet 2026 tänker kommissionen föreslå en handlingsplan för tryggad tillgång till inhemska gödselmedel till överkomliga priser, inbegripet åtgärder för återvunna näringsämnen och andra alternativ till gödselmedel.
I Horisont Europas arbetsprogram för 2026–2027 avser kommissionen att utlysa särskilda ansökningsomgångar på 593 miljoner euro för att stödja målen för RESourceEU, kompletterat med ytterligare 100 miljoner euro i blandfinansiering från Europeiska innovationsrådet.
Senast fjärde kvartalet 2026 tänker kommissionen lägga fram ett förslag till rättsakt om avancerade material.

4. ÖKA EUROPEISK EFTERFRÅGAN PÅ EUROPEISKA PROJEKT OCH SKAPA EN VARAKTIG MARKNAD

För närvarande utgör volatila priser och icke-transparent marknadspraxis ett problem för den befintliga produktionskapaciteten och den framtida utvecklingen av mer motståndskraftiga värdekedjor för kritiska råmaterial. Detta bidrar till det begränsade antalet offtake-avtal mellan EU och partner i tidigare och senare led.

Offentliga insatser är därför nödvändiga för att diversifiera försörjningskällorna, men också för att skapa marknadsmekanismer och stödja driften av projekt för kritiska råmaterial på längre sikt, för att komma till rätta med högre kostnader, prisfluktuationer och osäkerhet på världsmarknaden.

4.1. Möjliggöra aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp för den europeiska industrin

Kommissionen har inom ramen för EU:s energi- och råvaruplattform utvecklat en särskild [råvarumekanism](#). Den kommer att fungera som ett matchningsverktyg för att koppla samman köpare och leverantörer av strategiska råmaterial, finansinstitut och leverantörer av lagringstjänster. Mekanismen ska göra det möjligt för hugade köpare att aggregera efterfrågan och gemensamt köpa in råmaterial, och för nya projekt att säkra offtake-avtal i enlighet med EU:s konkurrensregler. Den ska också förbättra de små och medelstora företagens tillgång till strategiska råmaterial genom att minska deras sökkostnader och göra det möjligt för dem att nå den kritiska storleken för att kunna köpa in stora volymer från leverantörerna. Plattformen torde avsevärt öka transparensen på marknaderna för kritiska råmaterial. Dessutom kan plattformen stödja framtida riskminskning vid finansieringsnavet för kritiska råmaterial. När centrumet tagits i drift ska det bygga vidare på mekanismens verksamhet för offentliga gemensamma inköp för offentliga och privata organs räkning.

Kommissionen inledde registreringen på plattformen den 18 november 2025 och den första omgången matchningar äger rum i mars 2026²⁶. Den första omgången inriktas på värdekedjor för sällsynta jordartsmetaller, batterier och försvarsråmaterial som är omedelbart tillgängliga eller snart kommer att bli tillgängliga, vilket särskilt gynnar aktörer på små icke-likvida marknader som volfram och gallium²⁷. Råvarumekanismen inriktas på leverantörer från EU, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, utomeuropeiska länder och territorier samt strategiska partnerskapsländer. De kommande omgångarna ska inriktas på projektutveckling, tryggnad av diversifierad försörjning med strategiska råmaterial för EU:s industri samt matchning av deltagarna med lagrings- och lagerhållningstjänster.

Denna marknadsmatchning som utförs av plattformen behöver kompletteras med mekanismer för att ge incitament till avtal med diversifierade leverantörer. Denna funktion kommer att övertas av centrumet. Därför avser kommissionen att inleda en process med de berörda parterna för att undersöka utformningen, omfattningen och finansieringen av en kostnadseffektiv mekanism för att med hjälp av ett prisgolv frigöra investeringar både i

⁽²⁶⁾ [EU:s energi- och råvaruplattform – råvarumekanism](#)

⁽²⁷⁾ Likvida marknader för kritiska råmaterial kännetecknas av ett tillräckligt antal projekt på utbudssidan, så marknadsbaserade instrument som auktioner kan användas för att fastställa ett konkurrenskraftigt pris (t.ex. litium). På icke-likvida marknader finns bara en eller ett fåtal leverantörer (t.ex. gallium och germanium).

bearbetningsanläggningar i Europa och i utvinning av kritiska mineraler i Europa och partnerländerna.

4.2. Stimulera den europeiska industrins diversifiering med kritiska råmaterial

Aggregering av tillgång och efterfrågan är ett första steg mot att skapa en resilient och diversifierad marknad för kritiska råmaterial. Den kommer dock inte att direkt minska den ihållande prisskillnad som påverkar EU:s projekt för kritiska råmaterial och bidrar till volatilitet på marknaden.

För att stimulera ytterligare diversifiering av anskaffningen av kritiska råmaterial föreslår kommissionen också en riktad ändring av förordningen om kritiska råmaterial. Det krävs i själva verket att de europeiska industrisektorerna i senare led åtar sig att diversifiera sin försörjning, eftersom de inte längre fullständigt kan tillgodose sina behov på kritiska råmaterial genom export från Kina. I praktiken kommer stora företag att behöva **riskbedöma sina leveranskedjor** och vid behov vidta riskreducerande åtgärder, bland annat för att diversifiera sig bort från en enda leverantör. Kommissionen bör ha kapacitet att ge incitament till effektiva diversifieringsåtgärder som stora företag bör vidta i händelse av betydande sårbarheter och, om företagen underlåter att handla, göra diversifieringen obligatorisk. Detta bör också bidra till att stimulera efterfrågan på projekt i EU:s värdekedja och bidra till att trygga försörjningen från betrodda partnerländer. I dagens geopolitiska läge uppväger diversifieringens långsiktiga fördelar i hög grad de kortsiktiga ekonomiska kostnaderna. De bör beaktas av både privata företag och finansinstitut.

Dessutom kräver EU:s försvarsindustri särskild uppmärksamhet. Exportkontroller för kritiska råmaterial, med presumtion om avslag för militär slutanvändning, inbegripet **tredjeländers exterritoriella kontroller av försvarsutrustning som innehåller kritiska råmaterial**, utgör ett påtagligt hot mot EU:s säkerhet och försvar. EU-institutionerna och medlemsstaterna bör i samordning med Nato mobilisera alla tänkbara påtryckningsmedel som står till deras förfogande för att snabbt minska beroenden av kritiska råmaterial i de försvarsindustriella värdekedjorna, och använda **försvarsanslagen som en ytterligare katalysator för utnyttjande av prioriterade projekt för kritiska råmaterial**. Kommissionen undersöker incitament för diversifiering av försörjningen av kritiska råmaterial under översynen av direktiven om offentlig upphandling²⁸ och **försvarsupphandling** samt vid utformningen av flaggskeppsprojekten för försvarsberedskap 2030²⁹. Medlemsstaternas upphandlande myndigheter uppmanas också att göra det möjligt för underentreprenörer att anskaffa råmaterial på ett säkert sätt, t.ex. genom att prioritera projekt som bygger på andra kriterier än pris, t.ex. diversifiering, särskilt när de använder råmaterial som raffinerats eller materialåtervunnits i EU.

4.3. Stödja lagerhållning för att öka den europeiska industrins resiliens

Kommissionen och medlemsstaterna verkar för att samordna lager av kritiska råmaterial, något som kan vara ett viktigt verktyg för att begränsa försörjningsriskerna. För närvarande köper många företag endast in kritiska råmaterial

(²⁸) [Direktiv 2014/23/EU](#) om koncessioner, [direktiv 2014/24/EU](#) om offentlig upphandling och [direktiv 2014/25/EU](#) om försörjningstjänster.

(²⁹) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG.

vid behov, och de hämmas av begränsad tillståndsgivning från Kina, brist på lagringskapacitet, otillräckliga finansieringsalternativ och materialspecifikationer som kan ha ändrats under långa lagerhållningstider. Denna situation leder till suboptimala inköpsvillkor i tider av höga priser och låg lagerhållning. Det finns inget strukturellt instrument i EU för att hantera lager av kritiska råmaterial och säkerställa korrekt och rättvis försörjning i alla medlemsstater i händelse av störningar, samtidigt som betydande strategiska insatser har gjorts av tredjeländer som Japan, USA och Sydkorea som vill trygga sin egen säkerhet och ekonomiska stabilitet.

EU:s lagringsstrategi antogs i juli 2025 för att förbättra interoperabiliteten och samordningen av system för lagerhållning på EU-nivå och nationell nivå³⁰. Dessutom ska det nya programmet för europeisk försvarsindustri stödja verksamhet som rör påskyndade anpassningar till strukturförändringar, bland annat förändringar som har att göra med råmaterial, lagring av råmaterial och beredskap för försörjningsfluktuationer.

Kommissionen och ett antal medlemsstater samarbetar om ett pilotprojekt om lagring av kritiska råmaterial för att utveckla en verkningsfull och samordnad strategi för lagring av kritiska råmaterial i EU. Pilotprojektet ska tas i drift i början av 2026, med utgångspunkt i medlemsstaternas och kommissionens kapacitet och med särskild vikt fäst vid returråmaterial. Det ska inriktas på logistiska frågor i samband med lagring, t.ex. förutsättningarna för inköp, lagring och uttag av kritiska råmaterial. Pilotprojektet ska också handla om vilken typ av lagerhållning som bäst stöder det europeiska näringslivet, mot bakgrund av de finansieringsverktyg som finns tillgängliga för verksamheterna och för att säkerställa samstämmighet med näringslivets insatser. Centrumet ska därefter ta över pilotverksamheten när den bedriver lageruppbyggnad.

Åtgärder för att öka europeisk efterfrågan på europeiska projekt och skapa en varaktig marknad

Senast första kvartalet 2026 avser kommissionen att inleda den första matchningsomgången i EU:s energi- och råvaruplattform, med fokus på värdekedjan för permanentmagneter av sällsynta jordartsmetaller, batterier och försvarsråmaterial.
--

Som ett led i RESourceEU föreslår kommissionen en ändring av förordningen om kritiska råmaterial för att stimulera de stora marknadsaktörernas satsningar på att diversifiera leveranskedjan, i syfte att förhindra beroende av en enda leverantör.

Kommissionen undersöker incitament för diversifiering under översynen av direktivet om försvarsupphandling och vid utformningen av flaggskeppsprojekten för försvarsberedskap 2030.
--

Senast första kvartalet 2026 ska kommissionen och medlemsstaterna starta ett första pilotprojekt om lageruppbyggnad av kritiska råmaterial.

⁽³⁰⁾ COM(2025) 528 final.

5. SKYDDA DEN INRE MARKNADEN OCH RESILIENSEN I EU:S VÄRDEKEDJA FÖR KRITISKA RÅMATERIAL

5.1. Stärka övervakningen av försörjningskedjorna och samordna insatserna vid försörjningsstörningar

I kristider är EU:s viktigaste uppgift att skydda den inre marknaden, och kommissionen ser till att medlemsstaterna arbetar med, inte mot varandra. Detta är det viktigaste syftet med förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden³¹. När förordningen träder i kraft i maj 2026 och på grundval av den information som samlats in under tillämpningen av förordningen om kritiska råmaterial, avser kommissionen att använda verktygslådan i förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden för att ta itu med problem i EU:s värdekedja. Om bevaknings- eller krislägena för den inre marknaden aktiveras enligt förordningen kan kommissionen hantera ansökningar om information om produktionskapacitet och lager, störningar eller brister i försörjningskedjorna, gemensamma inköp, prioritetsklassade ansökningar och samordnad distribution av beredskapslager.

Innan förordningen träder i kraft har kommissionen sammankallat medlemsstaterna för att utvärdera försörjningsstörningar och samordna reaktionerna. Detta var möjligt tack vare övervakningen av försörjningskedjorna enligt förordningen om kritiska råmaterial. Medlemsstaterna och kommissionen har börjat stresstesta strategiska försörjningskedjor, och nästa gemensamma övningar ska handla om värdekedjor för sällsynta jordartsmetaller och försvarsrelaterade kritiska råmaterial. Medlemsstaterna är också skyldiga att övervaka viktiga marknadsaktörer längs värdekedjan för kritiska råmaterial och underrätta kommissionen om större händelser som kan hindra deras normala verksamhet. Det är viktigt att samarbeta med betrodda partner för att bedöma försörjningsstörningar och stärka beredskapen.

5.2. Skydda EU mot fientlig inblandning

Kommissionen arbetar för att använda den information som samlats in om potentiellt skadliga affärsmetoder. Även om utländska investerare kan bidra till projekt för kritiska råmaterial i EU, måste EU se till att investeringarna tillför ett verkligt mervärde till den inre marknaden och överensstämmer med våra mål för ekonomisk säkerhet. Med tanke på den strategiska karaktären hos värdekedjan för kritiska råmaterial avser kommissionen att inordna strategiska projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial som *projekt eller program av unionsintresse* enligt förordningen om utländska direktinvesteringar, vilket ger ökad kontroll över utländska investeringar i EU:s värdekedja för kritiska råmaterial av säkerhetsskäl.

Horisont Europas arbetsprogram 2026–2027 ska begränsa deltagandet av kinesiska enheter och EU-baserade enheter som kontrolleras av Kina i alla forsknings- och innovationsåtgärder för kritiska råmaterial. Kommissionen tänker verka för att följa detta upplägg även i andra finansieringsinstrument i EU, och uppmanar medlemsstaterna att vidta liknande åtgärder för inhemskt finansieringsstöd till kritiska råmaterial.

⁽³¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2747 av den 9 oktober 2024 om inrättande av en ram med åtgärder relaterade till krissituationer på den inre marknaden och till resiliensen på den inre marknaden och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2679/98 (förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden).

Med utgångspunkt i sina kollektiva insatser för att skydda försörjningskedjorna mot otillbörliga affärsmetoder har **kommissionen, G7-länderna, Australien och Ukraina ställt sig bakom G7:s färdplan mot normbaserade marknader för kritiska mineraler**³². Färdplanen ska verka för spårbarhet och insyn i försörjningskedjan och samtidigt omfatta miljömässiga, sociala och styrningsrelaterade normer för att bygga upp tillförlitliga och säkra premiummarknader för kritiska mineraler. Detta kommer att göra det möjligt att utnyttja efterfrågan på premiummarknader internationellt och göra ansvarsfull produktion till global norm. Kommissionen avser att se till att diversifiering av och resiliens i försörjningskedjan förblir viktiga delar av normbaserade marknader.

För att skydda EU:s och medlemsstaternas investeringar i projekt för kritiska råmaterial är det viktigt att deras lönsamhet inte kan störas genom otillbörlig marknadspåverkan och icke-marknadsekonomiska metoder och strategier från de etablerade leverantörernas sida. I nära samordning med G7 och andra partner och i överensstämmelse med meddelandet om ekonomisk säkerhet **avser kommissionen att utveckla och föra en robust politik, inbegripet med handelspolitiska instrument, så att EU kan agera snabbt och beslutsamt i händelse av tredjeländers icke-marknadsbaserade metoder, t.ex. prismanipulation, i värdekedjorna för kritiska råmaterial**³³. I samband med det tänker kommissionen utnyttja EU:s viktigaste styrkor, t.ex. tillträde till den inre marknaden, för att i närtid säkerställa tillgången till kritiska råmaterial i händelse av störningar i försörjningskedjan från tredjeländers sida.

Åtgärder för att skydda den inre marknaden och resiliensen i värdekedjan för kritiska råmaterial
Från och med andra kvartalet 2026 och varje gång det behövs avser kommissionen att utnyttja verktygslådan i förordningen om krissituationer och resiliens på den inre marknaden för att skydda den inre marknaden mot störningar i försörjningskedjan för kritiska råmaterial.
Senast andra kvartalet 2026 avser kommissionen att granska strategiska projekt för kritiska råmaterial enligt förordningen om utländska direktinvesteringar, för att öka kontrollen över utländska investeringar i strategiska sektorer.
Samtidigt kommer kommissionen och partnerländerna i G7 att utveckla normbaserade marknader för kritiska råmaterial som bygger på miljömässiga och sociala kriterier samt kriterier för styrning, diversifiering av försörjningen och resiliens.
Senast andra kvartalet 2026 avser kommissionen att föra en robust politik, där handelspolitiska instrument ingår, för att reagera på icke-marknadsbaserade metoder, t.ex. prissnedvridningar, i värdekedjan för kritiska råmaterial.

(³²) <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>

(³³) För in hänvisning.

6. PARTNERSKAP MED TREDJELÄNDER FÖR DIVERSIFIERING

6.1. Stärka och utvidga EU:s engagemang

För att diversifiera EU:s försörjning av kritiska råmaterial för kommissionen på EU:s vägnar och i samarbete med medlemsstaterna en aktiv diplomati för kritiska råmaterial. Utöver frihandelsavtal och partnerskap för ren handel och rena investeringar har **15 strategiska partnerskap** om råmaterial undertecknats med resursrika länder sedan 2021, och EU håller på att ytterligare utvidga sitt **nätverk av partnerskap med betrodda partner**³⁴.

Partnerskapen syftar till att gynna både EU och dess partner genom att skapa lokal nytta. Det är mycket viktigt att skapa lokalt mervärde och arbetstillfällen, bl.a. genom att göra det möjligt för tredjeländer att stärka sin kapacitet på andra områden än utvinning. Ett överordnat mål för partnerskapen är att integrera bägge parter värdekedja genom stöd till gemensamma projekt och samarbete om normer för miljö, samhällsansvar och styrning samt forskning och innovation.

Det senaste samförståndsavtalet ingicks med **Sydafrika** den 20 november 2025. Avtalet bör stödja konkreta projekt, t.ex. det strategiska projektet Zandkopsdrift för produktion av sällsynta jordartsmetaller och mangan och Manganese Metal Companys anläggning för mangansulfatmonohydrat med hög renhetsgrad. Vidare har kommissionen inlett bilaterala förhandlingar med **Brasilien**, ett strategiskt partnerland med viktiga värdekedjor för sällsynta jordartsmetaller, niob, nickel, grafit, litiummangan och aluminium.

Kommissionen avser också att verka för att integrera EU:s värdekedja för kritiska råmaterial med strategiska partner, länder med frihandelsavtal samt utvidgnings- och grannskapsländer. Kommissionen avser exempelvis att finansiera projekt för kritiska råmaterial genom investeringsramen för Ukraina, vilket kan gynna ukrainska strategiska projekt och bidra till det strategiska partnerskapet mellan EU och Ukraina om råmaterial. I tillämpliga fall kommer kommissionen också att tillhandahålla finansieringsinstrument inom investeringsramen för västra Balkan för att underlätta integreringen av deras industriella värdekedjor med EU. Ökat samarbete med våra grannländer, särskilt i Nordafrika, om tillgång till fosforit- och kaliumklorid, och i Golfstaterna, kommer att främjas. Den kommande handlingsplanen för Medelhavspakten innehåller en rad investeringsprojekt som också erbjuder ömsesidigt fördelaktiga möjligheter för våra partnerländer i det södra grannskapet.

6.2. Multilaterala initiativ för trygg, diversifierad försörjning

Multilateralt har EU och partnerländerna i G20 välkomnat en **ram för kritiska mineraler**, en samarbetsplan som ska säkerställa att kritiska mineraler bidrar till hållbar tillväxt och välstånd längs hela värdekedjan³⁵. Ramen ska bl.a. bidra till kartläggning av geologiska resurser, förbättra normerna för miljö, samhällsansvar och styrning och öka investeringarna i värdekedjan för kritiska råmaterial.

⁽³⁴⁾ Argentina, Australien, Chile, Demokratiska republiken Kongo, Grönland, Kazakstan, Kanada, Namibia, Norge, Rwanda, Serbien, Sydafrika, Ukraina, Uzbekistan och Zambia.

⁽³⁵⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>

För att kollektivt minska riskerna med projekt för kritiska råmaterial stöder kommissionen alliansen för produktion av kritiska mineraler under det kanadensiska G7-ordförandeskapet. Förteckningen över projekt som fick stöd och tillkännagavs under G7-ministermötet i oktober 2025 är ett första steg mot samordnade insatser för att stödja den globala leveranskedjan för kritiska råmaterial. Kommande omgångar bör omfatta fler projekt i en diversifierad uppsättning länder. Alliansen för produktion av kritiska mineraler och G7:s färdplan för normbaserade marknader återspeglar ovanstående åtgärder på både utbuds- och efterfrågesidan i värdekedjan för kritiska råmaterial.

Partnerskap med tredjeländer för diversifiering
EU:s diplomatiska och ekonomiska verktyg inom Team Europe stöder också avtal mellan företag i EU och tredjeländer.
Kommissionen avser att inleda förhandlingar om ett partnerskap för kritiska råmaterial med Brasilien. Kommissionen avser att stärka samarbetet med det södra grannskapet, särskilt med den kommande handlingsplanen för Medelhavspakten.
Kommissionen avser att utnyttja G7:s allians för produktion av kritiska mineraler för att minska riskerna med projekt för kritiska råmaterial i EU och i partnerländerna.
Kommissionen avser att följa upp gemensamma åtaganden och kraftfulla insatser för diversifiering på G20-nivå, med hjälp av G20:s ram för kritiska mineraler.

SLUTSATSER

Även om Europeiska unionen har fastställt en tydlig agenda för att trygga sin försörjning av kritiska råmaterial torde det rådande stora beroendet minska endast gradvis och på medellång sikt. Med tanke på problemets omfattning kan endast djärva kollektiva och gemensamma åtgärder från EU:s och medlemsstaternas sida stödja den europeiska industrin i en storskalig diversifiering genom att sätta in en rad verktyg och kompetenser och finansiell kapacitet för att utveckla en stabil och effektiv EU-värdekedja för kritiska råmaterial.

Planen RESourceEU omfattar ett antal åtgärder för att stärka EU:s diversifieringspolitik på ett sätt som ger verkan i närtid, med målet att snabbt öka EU:s resiliens mot störningar i försörjningskedjorna och signalera en ny politisk hållning till marknaderna på medellång sikt. Åtgärderna förstärks genom ett nytt centrum som ska förvalta särskilda verktyg och pristödsmekanismer och ha kapacitet att främja diversifiering, projektutveckling och resiliens i EU:s värdekedja för kritiska råmaterial. Centrumet backas upp av finansiell kapacitet från Europeiska konkurrenskraftsfonden, som har föreslagits som ett inslag i nästa fleråriga budgetram.

Diversifieringen av försörjningen av kritiska råmaterial måste ges högsta prioritet i EU de närmaste åren. Därför avser kommissionen att intensifiera sina insatser och mobilisera alla politiska och finansiella instrument för att bredda EU:s leverantörsbas för kritiska råmaterial, stärka den inhemska utvinningen och materialåtervinningen och minska det nuvarande orimliga beroendet av kritiska råmaterial. Kommissionen efterlyser ett fördjupat samarbete om kritiska råmaterial med Europaparlamentet, medlemsstaterna, partner i tredjeländer samt de berörda parterna i näringslivet och det civila samhället.

Kommissionen uppmanar Europeiska rådet att ställa sig bakom denna plan. För att RESourceEU ska bli en framgång måste vi samarbeta.